



## Twee Van Baalens voor de prijs van één: liever niet

Meer aandacht voor het Europees Parlement is hard nodig, betoogt Wim Voermans. Maar Hans van Baalen een dubbelmandaat gunnen, helpt daar niet bij.

Hans van Baalen, Tweede Kamerlid voor de VVD, overweegt – op aandrang van een aantal partijprominenten (zo gaat dat daar altijd) – lijsttrekker te worden voor de 'VVD in het Europees Parlement' (Forum, 24 juli). Nu bestaat er helemaal geen VVD in het Europees Parlement. Zowel VVD als D66 maken in Europa onderdeel uit van fractie van Europese Liberalen en Democraten.

Die kandidaatstelling is aan de ene kant verheugend. Het Euro-

pees Parlement is namelijk een volwaardige medewetgever en een belangrijke machtsfactor geworden in de Europese politiek. Andere landen hebben dat al eerder begrepen, maar Nederland lijkt er maar niet aan te willen. De depreciatie van het Europees Parlement is in Nederland alom en diepgeworteld. Het Europees Parlement wordt in Nederland gezien als een ruziezieke Zuid-Europese babbelclub, die en masse sjoemelt met declaraties. Maar geen echt parlement.

Dat beeld verklaart misschien ook waarom de discussie over de democratiseringsimpuls van het Verdrag van Lissabon in Nederland geheel in het teken stonden de noodremmogelijkheden van het Nederlandse parlement. Een gele kaart, dan toch tenminste een oranje kaart moest Nederland de mogelijkheid geven de doorgedraaide Brusselse machine tot een

halt te roepen. Die oranje kaart-procedure – een en al symboliek – kan nooit werken, maar wordt wel gevierd als Nederlandse triomf op de Europese Goliath.

Geringschatting van het Europees parlement bleek tot voor kort ook uit de wijze van kandidaatstelling voor het Europees Parlement.

### Nederland vaardigde lang geen politieke toppers af naar Brussel

Max van de Berg en Hanja Maj-Weggen moeten het me maar niet kwalijk nemen, maar Nederland vaardigde tot voor kort geen politieke kopstukken af naar het Europees Parlement. Er werd gewerkt volgens het adagium *Hast du einen Opa - dann schick' ihn nach Europa*. Een enkele keer werd het EP ge-

bruikt als kweekvijver van jong talent voor de Nederlandse politiek. De lage opkomst tijdens de verkiezingen gaf een extra legitimatie het parlement links te laten liggen. En als er al eens een keer afstemming tussen Nederland en Brussel nodig was, dan moesten de Nederlandse europarlementariërs maar in het Nederlandse parlement komen luisteren (lieft op de publieke tribune) hoe er thuis over zaken werd gedacht. Een route andersom was tot voor kort ondenkbaar.

Andere landen in de EU – met name de nieuwe lidstaten – zijn inmiddels slimmer. Die sturen al wat langer politieke kopstukken naar het Europees Parlement en maken werk van de afstemming van dossiers tussen de nationale parlementariërs en de europarlementariërs, zonder dedain over een weer. Met de kandidaatstelling van Hans van Baalen lijkt in die ongelukkige

stand van zaken in Nederland een kentering te komen, zou je denken? Dat is toch positief?

Jawel, hoewel de manier waarop die kandidaatstelling nu wordt voorbereid alweer direct getuigt van de oude kwaal. Na de aankondiging van de gooi naar het lijsttrekkerschap kwam er onmiddellijk een lobby – onder aanvoering van VVD'er Frans Weisglas – op gang om te bepleiten dat Van Baalen als Europarlementariër ook Nederlands Tweede Kamerlid zou moeten blijven (Forum, 16 juli).

Typisch Nederlands de liefde voor zo'n dubbelmandaat. Dan kan de man thuis in het nationale parlement – toch het parlement dat er toe doet – zijn werk blijven doen, en tegelijkertijd in Brussel voor ons de zaak in de gaten houden. Gaat het daar niet goed dan kunnen we hem opdragen in het Europees Parlement iedereen tot de orde te roepen. Het past he-

maal bij de Nedercentristische manier waarop we de afgelopen zeven jaar de Europese agenda behartigen: twee fora voor de prijs van één vertegenwoordiger en domesticatie van dat enge Brusselse parlement.

Toch zie ik er weinig in. Bij zo iets wezenlijks als volksvertegenwoor-

### Bij zo iets wezenlijks als volksvertegenwoordiging past geen dubbele pet

diging past geen dubbele pet. Zelfs al zou je de energie er voor op kunnen brengen dan nog leert de ervaring dat loyaliteit en committent zich niet zomaar rekenkundig laten delen. Een Tweede Kamerlid moet zich volledig richten op het vertegenwoordigen van de kiezers en de belangen van de partij waar

hij voor staat. Dat is al ingewikkeld genoeg. Het is niet voor niks dat we in Nederland al lang niet meer toestaan dat een Tweede Kamerlid ook tegelijk lid van provinciale staten, minister, staatssecretaris of lid van de Eerste Kamer kan zijn. Ook al is daar uit een oogpunt van efficiëncy van alles voor te zeggen.

Daar komt nog bij dat Europese partijen andere partijprogramma's en andere belangen dienen dan de Nederlandse politieke bloedverwanten. De Europese liberale partij heeft ook D66'ers in de gelederen. Wat zou dat dan betekenen? Als Van Baalen in de Nederlandse Tweede Kamer het woord voert, wiens belangen, welk programma streeft hij dan na? De fracties in het Europees Parlement nemen soms hele andere standpunten in dan die in de nationale parlementen. Een dubbelmandaat is vragen om spagaat.

Er is zelfs nog een laatste beer op de weg. Wie zit er nou te wachten op een supergelegeerde in Nederland? Een Kamerlid met dubbelmandaat heeft een neusje voor op zijn collegae.

Is dat wat we willen: een scheve verdeling in de verhoudingen met in de ene partij wel dubbelaars en in andere niet? De Europese noch de Nederlandse zaak worden er maar onduidelijkheid, belangenverstrengeling en narigheid van en het voedt het Nederlandse wantrouwen in het onbekende en daardoor onbeminde Europees Parlement.

Wim Voermans is hoogleraar staats- en bestuursrecht aan de universiteit Leiden..